

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 054516 16 Рев
Бања Лука, 15.2.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Биљане Томић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља М.Б. из Ч., кога заступа В.С., адвокат из Б.Л., ..., против туженог Ч. а.д. Б.Л., кога заступа А.С., адвокат из Б.Л., ..., ради заштите права из радног односа, вриједност спора 122.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 054516 16 Гж 2 од 18.5.2016. године, на сједници одржаној 15.2.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 054516 14 П 3 од 31.12.2015. године обавезан је тужени да тужитељу, на име изгубљене зараде за период од 13.3.2007. године до 31.7.2008. године исплати износ од 1.467,02 КМ и на име исте зараде и обрачунате законске затезне камате за период од 31.7.2008. године до доношења првостепене пресуде укупан износ од 58.095,01 КМ, те на име новчане ренте због изгубљене зараде износ од 17.864,74 КМ и да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 4.774,80 КМ са законском затезном каматом од 31.12.2015. године, а у преосталом дијелу, преко досуђеног износа (новчане ренте због изгубљене зараде), тужбени захтјев је одбијен као неоснован.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 054516 16 Гж 2 од 18.5.2016. године, жалба туженог је дјелимично усвојена и првостепене пресуда преиначена у усвајајућем дијелу одлуке о изгубљеној заради за период од 31.7.2008. године до доношења првостепене пресуде у износу од 58.095,01 КМ и одлуке о новчаној ренти у износу од 17.864,84 КМ тако што је тужбени захтјев у односном дијелу одбијен, а у осталом дијелу је жалба одбијена и првостепена пресуда у преосталом усвајајућем дијелу разлике плате за период од 13.3.2007. до 31.7.2008. године у износу од 1.467,02 КМ, је потврђена и

одбијена је жалба тужитеља против рјешења о трошковима поступка, те су одбијени захтјеви тужитеља и туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду у одбијајућем дијелу због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев усвоји или укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Тужени у одговору на ревизију тужитеља предлаже да се ревизија одбије као неоснована уз накнаду трошкова одговора „на жалбу“ у износу од 1.728,67 КМ.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља за накнаду материјалне штете на име изгубљене зараде и новчане ренте због изгубљене зараде проузроковане повредом на раду код туженог.

Из утврђења нижестепени судова произлази да је тужитељ 13.3.2007. године повријеђен приликом обављања послова код туженог; да је вјештак медицинске струке Ж.К. повреду квалификовао тежом тјелесном повредом која се манифестовала као прелом кости потколенице у висини зглоба кољена која је за посљедицу имала умањење животне активности од 15% и потпуни губитак радне способности; да је након лијечења повреда оставила трајне посљедице у виду контрактуре зглоба лијевог кољена, развоја дегенеративног поремећаја и да потпуни инвалидитет који је вјештак нашао на дан допуне налаза (3.6.2015. године), није у вези са предметном повредом него је узрокована болестима (три мождана удара, промјене на крвним судовима, психоорганични синдром ...), које „немају никакве везе са предметним повређивањем“; да је тужитељ у вријеме повређивања радио код туженог на одређено вријеме на радном мјесту ПК радник на одвозу смећа и да је уговор о раду истицао 15.3.2007. године чије трајање је продужено до завршетка лијечења од повреде и радни однос му је престао 31.7.2008. године; да је рјешењем Одјелења Фонда ..., за оцјену радне способности од 2.7.2008. године утврђено да код тужитеља не постоји инвалидност, а рјешењем истог Фонда Филијала Б.Л. од 18.11.2010. године признато му је право на инвалидску пензију почев од 18.10.2010. године, због болести; да према налазу финансијског вјештака изгубљена зарада тужитеља од 31.7.2008. године до израде налаза (30.9.2015. године) износи 33.375,61 КМ а камата обрачуната за тај период износи 24.719,40 КМ (укупно 58.095,01 КМ), да рента од пензионисања (28.10.2010. године) до навршене 65 године живота тужитеља (2.9.2021. године) износи 19.872,67 КМ, у ком периоду је обухваћен и период за који се тражи изгубљена зарада (од пензионисања до дана обрачуна-30.9.2015. године), да разлика плате за вријеме привремене неспособности за рад (од 13.3.2007. године до 31.7.2008. године) износи 1.467,02 КМ; и да је тужитељ тужбу у овој парници поднио 27.1.2009. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је губитак радне способности тужитеља у вези са повредом на раду за коју је одговоран тужени, као ималац опасне ствари, какво својство према својим особинама и употребом има камион за одвоз смећа, којим су тужитељу

нанесене тјелесне повреде и да је стога основан тужбени захтјев за накнаду предметне материјалне штете коју је, по основима и у износима досудио тужитељу као у изреци првостепене пресуде.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је пошао од тога да у ситуацији када повреда на раду тужитеља, није адекватан узрок штете чију надокнаду тужитељ овдје тражи, јер је након завршеног лијечења од наведене повреде тужитељ оболио од других болести због којих му је признато право на инвалидску пензију (од 18.10.2010. године) и да, како није доказао да је настала болест посљедица повређивања, да та околност искључује одговорност туженог за накнаду предметне штете. Зато је жалбу туженог дјелимично усвојио и првостепену пресуду преиначио као у изреци те пресуде.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Тужитељ је предметну штету претрпио на раду код туженог у току обављања послова по налогу туженог, што међу парничним странкама није ни спорно.

Према одредби члана 104. тада важећег Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", број 38/00 до 20/07, даље ЗР), радник има право на накнаду штете од послодавца коју претрпи на раду или у визи са радом, осим ако је штета настала због његове кривице или непажње, што је дужан доказати послодавац. На питања накнаде штете причињене на раду или у вези са радом која нису посебно уређена ЗР, у смислу одредбе члана 106. истог закона, примјењују се прописи о облигационим односима. Штета узрокована ударом камиона „аутосмећар“, јесте штета узрокована дејством опасне ствари, за коју одговара њен ималац (члана 173. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске", број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04), по принципу узрочности. Ималац ствари се ослобађа одговорности ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеног или трећег лица, коју он није могао предвидјети и чије посљедице није могао избјећи нити отклонити (члан 177. став 2. ЗОО), а по ставу 3. истог члана дјелимично се ослобађа одговорности, ако је оштећени дјелимично допринио настанку штете.

По оцјени овог суда, тужени је provedеним доказима доказао да је до предметне несреће на послу дошло непажњом тужитеља, што су потврдили свједоци Д.К. (возач камиона којим је тужитељ повријеђен) М.Ђ. и В.В., који су са тужитељем тога дана радили. Према сагласним исказима свједока уз камион „аутосмећар“ поред возача радила су три радника и према уобичајној пракси која је тужитељу била позната јер је код туженог радио на тим пословима 8 до 9 године и прије повређивања, када се камион креће напријед, иза њега су се кретала сва три радника – са лијеве и десне стране и у средини, гледано у правцу кретања камиона, у критично вријеме тужитељ се кретао средином пута. Приликом кретања камиона уназад критичног дана, као иначе у таквој ситуацији радници су упозорени – сиреном упозорења (тужитељ није доказао супротно) да се морају кретати поред камиона, што тужитељ није учинио него се и након упозорења кретао средином пута и тек када су га упозорила остала два радника, у моменту преласка на десну страну (према раднику М.Ђ.), дошло је до несреће. Наведена уобичајена пракса своди се на једноставну радну операцију за коју је тужитељ дугогодишњим радом,

по природи ствари био обучен, коју просјечан човјек и без посебне обуке зна, да се мора склонити с пута испред возила у случају војње уназад, једнако као и у случају кретање возила напријед. Из наведених разлога, по оцјени овога суда, постоји основ у одредби члана 104. ЗР и члана 177. став 2. ЗОО за ослобођење туженог од одговорности за накнаду предметне штете до које је дошло непажњом тужитеља у вршењу повјереног му посла.

Према одредби члана 195. став 2. ЗОО, ако повријеђени због потпуне или дјелимичне неспособности за рад губи зараду, одговорно лице му је дужно плаћати одређену новчану ренту као накнаду штете. Под изгубљеном зарадом у смислу одредбе члана 189. став 2. ЗОО подразумијева се имовинска корист која се остварује радом и то за будуће вријеме до када би, да није било тјелесне повреде, оштећени обављао такав рад.

Како је тужитељ код туженог био у радном односу на одређено вријеме и радни однос му је престао 31.7.2008. године (након завршеног лијечења), по налажењу овог суда, нема основа у одредби члана 189. став 2. ЗОО и 195. став 2. истог закона за накнаду изгубљене зараде тужитељу и за плаћање новчане ренте, јер би тужитељ зараду код туженог, по природи ствари, изгубио истеком уговора о раду на одређено вријеме. Зато, и под условом да у смислу наведених законски одредби постоји одговорност туженог за накнаду наведене штете, тужбени захтјев тужитеља би и у том случају био неоснован. Друга би ствар била да је тужитељ (у случају да је доказао постојање одговорности туженог за предметну штету, а није) доказао да је имао у изгледу неки други посао који би радио по истеку уговора о раду код туженог или, да би зараду остваривао повременим обављањем послова надничара, што он током поступка није ни тврдио.

Вјештак љекар је повреду квалификовао тешком тјелесном повредом која је након лијечења оставила трајне посљедице у виду контрактуре зглоба лијевог кољена, развој дегенеративног поремећаја и умањење животне активности од 15%, које се поклапа са његовом радном способношћу, те је нашао да имајући у виду занимање тужитеља (нижа стручна спрема) да он не може обављати послове физичког радника који су повезани са дужим ходањем, стајањем, ношењем терета..., и да је услед задобијених повреда, потпуно изгубио радну способност за послове свог занимања НК физичког радника. Даље је навео да је тужитељ потпуни инвалид и да је његово „тренутно“ здравствено стање посљедица других болести и поремећаја (по ком основу је дана 18.11.2010. године стекао право на инвалидску пензију) који „очигледно немају никакве везе са предметним повређивањем“, ком налазу пуномоћник тужитеља није приговорила.

Према томе, старосна доб човјека и болест (која је код тужитеља евидентна и која није у вези са повређивањем на раду), по природи ствари ограничава бављење било којим пословима, поготово пословима који изискују физички напор, које је тужитељ обављао. Из наведеног произлази да би животна доб и здравствено стање (болест) ограничавали тужитеља и прије стицања права на инвалидску пензију да обавља физичке послове које је до тада обављао – и да предметне повреде није било. Зато, ни из ових разлога, и под условом да је утврђена одговорност туженог, тужитељу не би припадало право на изгубљену добит (до доношења судске одлуке о тој накнади), ни на ренту, од тога дана до дана стицања права на старосну пензију по основу навршених 65 година живота (2.9.2021. године).

С обзиром на разлоге садржане у образложењу ове пресуде остали наводи ревизије не могу исходити другачију одлуку у овом спору. Из истих разлога су овдје непримјенљиви ставови из судске праксе на које се ревидент позива (и исте интерпретира), у ревизији.

Према изложеном, ревизионим наводима туженог није доведена у питање правилност и законит побијане пресуде, због чега је ревизија туженог одбијена као неоснована на основу одредбе члана 248. ЗПП.

Како се одговор на ревизију своди на понављање навода истакнутих током поступка, предузимање ове правне радње није било потребно за вођење овог поступка, због чега је примјеном одредбе члана 387. став 1. ЗПП захтјев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од 1.728,67 КМ, одбијен као неоснован.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић